

Asia: VN/17113/2022

Lausuntopyyntö lakiluonnoksesta henkilötunnuksen käsittelyä koskevien säännösten täsmentämisestä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Maanmittauslaitos kiittää mahdollisuudesta lausua oikeusministeriön lausuntopyyntöön lakiluonnoksesta henkilötunnuksen käsittelyä koskevien säännösten täsmentämisestä. Maanmittauslaitos tuo asiassa esiin seuraavaa.

Maanmittauslaitos kannattaa lausunnolla olevaan lakiluonnosta, jossa ehdotetaan muutettavaksi sekä tietosuojalakia että henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annettua lakia.

Luonnoksessa esitetään, että rekisterinpitäjä saisi henkilöllisyyden todentamistarkoituksessa edelleen käyttää henkilötunnusta yhtenä tietona muiden joukossa. Rekisterinpitäjä ei kuitenkaan voisi rakentaa tunnistamiskäytäntöjään yksinomaan henkilötunnuksen ja nimen tiedustelun varaan. Rekisterinpitäjän

olisi rakennettava esimerkiksi puhelinasiointinnissa tapahtuva henkilöllisyyden todentaminen siten, että tunnistettavalta henkilöltä kysyttäisiin muitakin

tunnistetietoja, kuten asiakasnumeroa tai muita asiakassuhteelle tyypillisiä lisätietoja, jotka eivät olisi helposti kaikkien saatavilla.

Lakiesityksessä olisi syytä määritellä luotettavuuden tasot, niiden täyttyminen ja riittävyys eri asiointitapahtumissa. Tällä estettäisiin siirtyminen järjestelmään, jossa eri viranomaiset arvioivat luotettavuutta eri kriteereillä tilanteissa, joissa asiointitapahtumalla on de facto samankaltaiset tai identtiset oikeusvaikutukset henkilön oikeudelliseen asemaan. Esityksessä olisi määriteltävä tarkemmin, miten vahvasti henkilöllisyydestä olisi varmennuttava ja missä eri tilanteissa näin on meneteltävä ottaen samalla huomioon viranomaistoiminnan yleisen julkisuuden sekä sen, että

monissa palvelutilanteissa varsinaista asiakasta edustaa asiamies. Esityksessä olisi myös tarkasteltava, miten julkisia tunnistetietoja voidaan käyttää tunnistetarkoituksessa. Lisäksi asioivan henkilön henkilöllisyyden varmentaminen voi olla viranomaistoiminnassa hyvin haasteellista esimerkiksi puhelin- ja sähköpostiasioinnin yhteydessä.

Tietosuojalain 29 §:ää ehdotetaan lakiesityksessä muutettavaksi lisäämällä pykälään uusi momentti, jossa henkilötunnuksen käsittelyä rajoitettaisiin

henkilöllisyyden todentamistilanteissa. Uudessa momentissa kielletäisiin luonnollisen henkilön henkilöllisyyden todentaminen yksinomaan henkilötunnuksella tai henkilötunnuksella ja luonnollisen henkilön nimen yhdistelmällä. Lakiesitys olisi arvioitava tietosuojalainsäädännössä tarkoitettun osoitusvelvollisuuden näkökulmasta. Henkilöllisyyden oikeellisuuden tarkastaminen ja sen dokumentointi tulee väistämättä vaikuttamaan eri palvelutilanteissa aiheuttaen enemmän hallinnollista työtä ja siten myös kustannuksia.

Nurmikari Jussi

Maanmittauslaitos - Pääjohtajan sijaisena ylijohdaja Petri Korpinen ja
maanmittausneuvos Markku Markkula